



Exercitatio medica inauguralis de primis vitae staminibus

<https://hdl.handle.net/1874/343815>

EXERCITATIO MEDICA
IN A U G U R A L I S,

D E

Primis Vitæ Staminibus,

Q U A M

Annunte Vitæ & Mortis Arbitro,
Auctoritate Magnifici D. Rectoris,

M. GERARDI de VRIES,

Philosophiæ Doctoris, ejusdemque Facultatis in Illustri
Academiâ Ultrajectinâ Professoris Ordinarii,

N E C N O N

*Amplissimi Senatus Academici Consensu, & Nobilissimæ
Facultatis MEDICÆ Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS
Omnibusque in MEDICINA Prærogativis, Honoribus
& Privilegiis, rite, legitime & solemniter consequendis,
Publicè tubitur

JOHANNES WOOLLASTON, *Londino-Anglus.*
Lib. Art. Magister & Philos. Doctor.

Ad diem I. DECEMBRIS, horis locoque solitis.



TRAJECTI ad RHENUM,

Ex Officinâ FRANCISCI HALMA, Academiæ
Typographi, clō Ioc XGII.

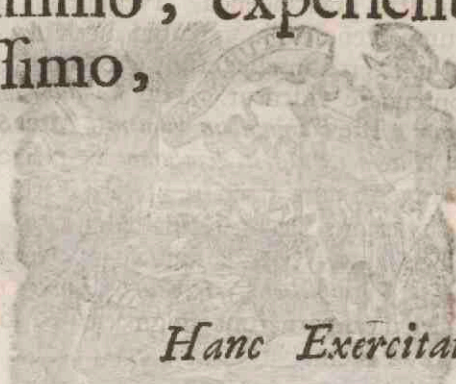
78
EXERCITATIONE

Insignissimo, Doctissimo,

D.D. RICHARDO

BLACKMORE,

M. D. Celeberrimi Medi-
corum LONDINENSIVM col-
legii Socio & Censori am-
plissimo : Practico ibidem
felicissimo, experientissimo,
clarissimo,



Hanc Exercitationem

Humillime offert

AUCTOR

Academiae, Auctoris, Typographi, etc. etc.

EXERCITATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

Primis Vitæ Staminibus.

THESIS I.



Aletudo, proh dolor! succumbens justam ultimi hujus Exercitii Inauguralis mensuram vix concedit. Studiis religiose interdico. Ut legibus autem Academiae satisfiat, cogitata leviter recolligenda & chartis breviter mandanda erant. Ergo pauca tantum & generalia quaedam de hac Re antehac concepta impresentiarum attingenda: & si quid inaccurate dictum, vel festinanter omissum, Aegrotanti facile condonabitur.

I I.

Et primò quidem uno ictu innumera aliorum hoc capite divortia à Dissertatione nostra præscindenda. Negligendi præsertim Mystæ illi antiquitate unice venerandi, qui quid dictis suis de hac Re intenderunt, ne vel ipsi certè intellexerunt; & quisnam obscuriora effutire possiet contendere videntur. Hic *Calidum innatum*; Ille *Humidum primigenium*; Iste *Flammulam vitalem*; Alter *Spiritum plasticum*; Alius *præternatam Auram ex Astris devolutam* & nescio quid non istiusmodi nugarum ingenti cum strepitu literato Orbi exhibet. Mitto jam istius furfuris serioris Sæculi futilia ænigmata, & Nomina Exorcistis non Medicis apta, qualia sunt v. g. *Microcosmeter*, *Gastronax*, *Baskmalca*, *Cardimelech*, *Archeus*, *Fannor uteri*, & sexcenta alia, quibus rem Medicam ornârunt ænigmatica & abscondita quorundam ingenia, sed ad Rem.

I I I.

Quod ad reconditam & mirandam primi habitaculi nostri fabricam; ab oculationibus sæculi nostri Anatomicis exactè, fusè & publice

blicè adeo delineatur, ut vel Tonsoribus & spurcicis, Obstetriculis jam innotescat: ergo descriptio ejus hic loci supervacanea. Reperiuntur nimirum ibidem feracissima Naturæ repositoria, Ovaria vobis; ubi prima reconduntur delitescencia Vitæ femina, Ova dicta; quorum partes interiores ac tenuiores crassiori tunica circumvolvuntur, & ova intra ova quasi constituere videntur. Mox autem ab aliunde accedentibus Sulphureo-Spirituosis, subtilissimis, summe activis, ex ingenti massa, vel per se satis spirituosa, ut ipsius flores, elevatis, partes hæ ovarum interiores, vel ovarum ova, in actum excitantur; particulæ earundem activæ, à crassioribus hucusque detentæ & onosæ, à vinculis jam solvuntur, se undiquaque ulterius exerere conantur, sicque intumescunt adeo, ut in tam angustis domiciliis non amplius continenda, continentia latera earum vi cedere cogunt & dirumpunt.

I V.

Ab excitatâ hac fermentatione, Spiritus etiam in partium adjacentium fibrillis excitantur, moventur & fibrillas extendunt, sicque meatus ab ejusmodi fibris circumductos aperiunt. Hoc modo Tubæ Fallopiantæ extenduntur, dilatantur & ab Ovariis antea distantes, eadem jam aperto meatu arctissime complectuntur & fermentatum ovulum, viam apertam quærens, intra suos meatus avidè admittunt. Per vias hæcæ patentés in uteri fundum dilabitur Ovum.

V.

Activæ jam partes dominium in cæteras adeptæ, eas variè exagitant, movent, remonent & dimovent, usque dum particulæ ejusdem naturæ sibi mutuo occurrentes simul moventur, sicque earum moles continuè augetur ab accessione aliarum quas in motu suo reperiunt, & sibi assumunt ac annectunt. Particulæ enim suâ naturâ sociæ, ubi in corpore heterogeneo in motu posito, sibi mutuo occurrunt, simul moventur; quia exactè quadrant & nullam resistantiam patiuntur, nec sibi mutuo impedimento sunt in motu, uti heterogeneæ admixtæ omnino sunt. Hinc etiam, quæ motum sistere aptæ sunt, heterogeneas perpetuè expellunt. Hujus rei veritas in quavis fermentatione patet, v.g. in vinorum, cerevisiarum, & quorumvis liquorum heterogeneorum purificatione. Egregiè etiam patet ex observatione fluminis alicujus, ubi ligna, folia, gramina, mucositates & quævis scoriæ semper ad latera pelluntur, & magnus est aquarum ad earundem totalem expulsionem conatus. Et hic est partium ovuli

ovuli nostri agendi modus. Particulæ plurimæ, si non omnes activæ gradatim associantur & in cursibus simul pergunt. Præsertim etiam hoc verum est in particulis dominium exercentibus. Cum autem simul aggregantur, magna nimis moles est, quam ut per partes crassiores, viam, sibi omnibus simul movendis, struant; renuntiant se nimis partes solidiores.

V I.

In motu autem positæ, juxta motûs mechanismum, à motûs centro recedere conantur; quod ergo fit per rivulos vel lineolas, ad circumferentiam totius compositi tendentes. Sed ibidem à compactioribus repercussæ, iterum à circumferentia ad centrum revertuntur. Sic tractu temporis, poros vel meatus quosdam, in materia illa crassiuscula, egredientes & regredientes sibi efformant. Quod autem quibus exhibant, iisdem non redeant meatibus, fit, tum ab impulsione à sequentibus, tum à repercussione compactioris circumferentiæ; à quâ nisi perpendiculariter incidissent, in easdem lineas non reflecterentur. Radios autem exactè perpendicularares tenuissimæ materiæ, cæteris sæpè particulis aliquo modo adhuc a reliquis activarum commotis, occurrentibus, cum confusus quidam omnium sit motus, ut intestinus fieri solet, procedere vix vel ne vix possibile.

V I I.

Sic ergo disponitur & movetur materia hæc fermentativa, vel materia subtilior sc. Spirituosa & Sulphurea; sed mixtas adhuc secum habet particulas quasdam crassiores, quas, ob prædictas causas, eliminare molitur; quæ etiam superficiem versus continuo pelluntur, ac ibidem ab adhuc crassioribus sistuntur & concresecunt. Etiam hoc modo, subtiliores avolare conantur, sed crassiores quasdam permixtæ eas arcte ad eam amplectuntur, ut ultra superficiem tendere non daretur; sicque ibidem glutinositate concresecunt & in tunicas circumvolventes quasi abeunt: glutinositas enim à subtilioribus per crassiora detentis & amplexis oritur. Egregiè hoc patet in mucositate vini, aceti aut cerevisiæ superficiem, cum acescere incipiunt, supernatante. Atque ita tandem tunicas sibi efformarunt particule in motu positæ, & magnam earum in centro congeriem, & ductus vel rivulos per totam compagem factos, circumvestientes.

V I I I.

Partes Ovi activas simul & seorsim motas ac tegumentis donatas sic vidimus. Sed Ovi mole paulatim accrescente, ex accessione novæ

væ & crassioris materiæ, (de quâ mox,) comprimuntur & coarctantur meatus; præsertim versus extremitates, ubi vis impellens debilior: sicque arctiores meatus non quibusvis massæ partibus, sed subtilioribus solummodo, transitum concedunt. Inter partes subtiles autem subtilissimæ omnium Spiritus sunt. Atque hoc modo sanguinem, cor, vasa sanguinea & spiritus in Ovo fœcundato juxta motûs leges invenimus.

IX.

Sed verbum de adventitiâ Ovi inter fermentandum materiâ. Quamprimum Ovulum in uterum delapsum est, motu ejus fermentativo afficiuntur partes quæcunque adjacentes; relaxantur, aperiuntur pori vel hiatus in iisdem latitantes, sicque elabuntur contenta, quæ à pressione per fermentationem & rarefactionem factâ, sibi allicit & assumit ovum. Succus autem ipse Uterinus, uti notum, est glutinosus quidam instar ovi gallinacæ albuminis. Imbibitur hic succus; qui cum ab arteriis uterinis per glandulas transfudet, fermentativæ proculdubio est naturæ, præsertim cum à materia fermentante educatur.

X.

Continuatâ autem hac fermentatione, ejus vim participant magis magisque Uteri latera ei proximè adjacentia; sic ut tandem laxantur, incrassantur, emolliuntur & spongiosa quasi redduntur. Spongiosa & mollia facta vel leviter in ea vim facientia facillè admittunt; sicque se mutuo amplectentia succos & rariores partes sibi mutuo communicant. Quod autem hic communicat Uterus cum suis, ad partium rarefactarum interstitia replenda, quin ad ulterius expandenda & fermentanda, est aptissimum. Atque hoc modo formari potest Placenta Uterina. Quod ad Membranas Chorion, Amnion, &c. eas in Ovo vel originaliter antè fœcundationem esse, vel formari eodem modo ac de Vasorum Sanguineorum tunicis diximus, saltem Amnios, facillè possunt.

XI.

Hæc de primo ortu dictat Ratio; sed quo ulterius latentes ulterioris formationis anfractus sequimur, eo visus & sensus non tantum, sed ipse rationis captus magis excæcatur. Nec assequi datur qui vel sanguis vel spiritus varios & exactos sibi adaptent meatus ad reunionem, mutuam auxilium, partium crassiorum motum in omnibus eundem. Vidimus sanguinem, sed promiscuè exeuntem: vidimus
Spiritus,

Spiritus, sed ubique cerebra sibi adaptantes. Quod ad ossium, musculorum, cartilaginum, viscerum &c. formationem, cæcutimus prorsus: multo magis ad exactissimam in omnibus figuræ identitatem. Nec aliud de iisdem concipimus, quam quod particulæ ejusdem generis sibi mutuo facillimè adhæreant & uniantur. Sed, unde præcisè tot particularum genera ex confusis quinque principiorum mixturis? unde unus & idem conjunctionum in omnibus numerus & situs? cum millenis difficultatibus quas non admittit brevis nostra pagina. Erit certè mihi magnus Apollo, quisquis filium Ariadnæum, quo aliud quam informem molem, & deformem, instar Molæ uterinæ, massam ex primis Parentum feminibus, ordine vel probabile deducam, mihi monstrabit. Hic certè, si ullibi, Deus aliquis, ad nodum solvendum, in scenam vocandus est.

X I I.

Novi temerarios quorundam quamvis ignorantia speciem dignantium in hac re ausus; sed patent simul infalices eorundem successus. Inter alios Magnus CARTESIUS in *Tractatu de HOMINE* magno apparatu hoc patefacere conatur: sed me judice, tantum, quod cæteri Anatomici, quomodo res se jam habeant, absque ratione originis, asserit. Cor formatur, inquit, ex congerie particularum calidarum: sanguis ex ramusculis earum cum *materia primi elementi*: pulmo ab extensione particularum aerearum: cerebrum ex particulis subtilioribus alteris longius protrusis: sensuum organa ex descensu materia subtilis; & sic de partibus solidioribus. Ad *Tractatum Lectores* remittimus, nec transcribere lubet.

X I I I.

Sed, istis concessis, quæ tamen ab eo nequaquam demonstrantur, monstrare mihi quis potest, cur Cor in eodem semper loco situm, nec tamen in medio foret? cur non plura in uno corpore corda? cur Cerebrum, ex uniformi & simplici actione, non uniforme & simplex? cur non tota corporis superficies sit unum continuum vel plura cerebra? cur non millena nervorum paria & sensuum organa? cur non Pulmones ubique per totum corpus, juxta vasa, saltem majora, dispersi? cur non corporis forma rotunda? cur non centena millena artuum paria? & si pagina Academica permitteret, sine fine absurditates nullo negotio ostenderemus. Mitto difficultates positivas; mitto gravissimos Auctoris errores anatomicos, vel *à visis* detegendos, de Cordis systole, & vasorum epigastricorum

rum

§ EXERCITATIO MEDICA INAUGURALIS

rum cum mammariis anastomosi; quibus etiam nititur non minima explicacionis pars.

XIV.

Ulterioris ergo fœtus in Utero formationis scientia adhuc desideratur. Et satis laudare non possum Cl. *Harveji* & *Loweri* modestiam. *Non aliunde sit inquit, HARVEJUS* (Lib. de Generat. Animal. p. m. 351.) *quam ex offato divino sic determinante; Fiat hic Os: illic musculus, aut nervus: hic Viscera: illic Excrementorum receptacula &c.* Ac Cl. *LOWER* in *Tractatu de Corde*, p. m. 59. *De ratione quâ Cordis motus perficitur, dicendum esset, sed cum nimis arduum sit de eâ quicquam ritè concipere: atque Dei solius, qui secreta ejus rimatur, motum quoque cognoscere prerogativa sit, in eo perscrutando operam non perdam.* Imo, hinc longè Sapientior sacro stupore correptus exclamat, *PSAL. CXXXIX. 14, 15. Celebro Te, Domine, quia tremendis modis factus sum: mirabilia sunt opera tua. Ossa mea non celata fuerunt tibi, ex quo factus sum in abdito: artificiosè & quasi Phrygionico opere confectus sum in unis partibus terra: informem massam meam viderunt oculi tui.* Summa certè est sapientia ignorare, quæ summus sapientiæ Magister nescire nos velit.

XV.

Vidimus jam quid de PRIMIS VITÆ STAMINIBUS philosophando inquiretur. Videamus jam quid oculari fœcundatorum inspectione detegatur. In humanis Fœtibus, à primis ovis usque ad partum, mutationis & accretionis modum ac ordinem profèqui nequaquam datur; cum ordinem huic rei accomodatum Mors non observet. Alia itaque animalia inspicienda; quæ quoad essentialem Fœtus formationem ab humanis non differunt. Una eademque particularum activarum ad passivas accessio; una eademque fermentatio; una eademque accretio; & una eademque in dias lumnas oras eductio. Duo Animalium genera examini subjiuntur, Ovipara & Vivipara, quid in utrisque in Fœtus formatione notatu dignum observetur videamus. Et primo in Oviparis.

XVI.

In ovorum vitellis cicatricula quædam observatur, quæ à blando calore, instar oculi pupillæ dilatatur. Post xxiv horarum incubationem, cicatricula hæc cum vitello versùs extremitatem Ovi obtusam ascendit. Vitellum incipit colliquescere & tunica ejus intumescere, Cicatricula augetur ad pisi magnitudinem & in circulos, instar

instar oculi, disperitur: qui circuli sequente die augentur: centrum habent punctum album, instar cataractæ in oculo alicujus aviculæ; & humorem continent cætero albumine magis transparentem. Interior regio hujus colliquamenti quotidie sese magis extendit, & exteriorem mox coarctat ac obliterat. Circa quartam diem colliquamentum lineolâ sanguineâ rutilat & in centro ferè punctum sanguineum saliens exhibet. Punctum hoc sanguineum emicat loco albi ex quo in systole & diastole (quæ jam observantur) ut scintillula è nube profiliens emicat, mox vesiculâ tenuissimâ vestitur, quæ etiam statim duplex apparet & duplici ictu altera alteri alternatim responderet. Sequenti die crassius quid circa dictas vesiculas apparet, & singulis horis compactius fit. Candidum est & vermiculum refert quem muscæ in carne putrescente deponunt. In duas partes divisa cernitur, in conglobatam & oblongam; illa hac multo major. Refert figuram gyrinorum, ranarum foetuum. Pars conglobata mox dividitur in tres partes, (instar arboris gemmulæ) quarum 1. oculus, 2. cerebrum, 3. cerebellum, postea fiunt. Oculus autem totum caput, & caput totum corpus magnitudine longè superat. Tandem circa diem sextam, pars altera, quæ globulo majori instar caudæ est, pedes & alas emittere incipit. Mox parenchyma cordis pulsanti vesiculæ adnascitur. Mox Hepatis & Pulmonum rudimenta apparent & tandem rostrum. Thoracis & Abdominis viscera adhuc nuda sunt mox circumvestiuntur, & exiguæ linæ lacteæ per totam molem dispersæ ossium specimina exhibent. Hæc omnia quotidie perfectiora fiunt.

XVII.

bo Vivipara in Testibus vel Ovariis ovula continent, quæ dissecta liquorem viscidum, instar ovi gallinacei albuminis, emittunt. Immediatè post coitum Tubæ vel cornua rubescunt. Paulò post, ovarum tunicæ externæ rubescere incipiunt. Mox ova ipsa, prius limpida, opaca fiunt, & in medio superficiei papillam ostendunt, in parte interiori materia limpida, in exteriori crassior, reperitur. Post hæc Tubæ Fallopiæ magis sanguineæ factæ Ovaria arctissimè amplectuntur, & materia in circumferentia Ovi quasi glandulosa fit. Deinde Ovarum Folliculi exinaniti reperiuntur & ova in Tubis vel Cornibus observantur, sed decuplò minora cæteris in Ovariis; in quibus etiam alia quasi ova innatare conspiciuntur; sed laxa adhuc jacent ova, sic ut flatu huc illuc agitari possunt, & interna tunica gradatim

tim fit magis conspicua, ac ipsa ova quotidie crescunt & magnam imbibunt liquoris copiam. Jam autem ipse Uterus, aut cornua, in parte qua vasa hypogastrica admittuntur, tumet & rubet. Tandem in humore isto ovi chrystallino nubecula rara & exigua apparet; & dictus tumor juxta vasa hypogastrica placentaë rudimenta ostendit. Nubecula hæc in rude mucilagineum embryonis delineamentum mox mutatur, quod instar vermiculi est; placenta jam clarius apparet mediante Chorio ovo connexa. Denique artus in hoc vermiculo quodammodo dignoscuntur; & pectus duo puncta sanguinea ac totidem alba exhibet; abdomen autem substantiam quandam mucilagineam paulo sic illic rubicundam. Hinc grande caput, cerebellum in apicem elevatum, oculi prominuli, & os hians conspiciuntur; spina albicans per dorsum protenditur & circa sternum inflexa carinam referre videtur. Paulo post ventriculi & intestinorum rudimenta ex materia mucilaginea circa corpusculum albicans instar fili contorta. Quæ omnia, nisi perfectionis, non aliam ante partum accipiunt mutationem: Vide Harveyum, de Graef, Everhardum, &c. prolixè hæc omnia & in oviparis & viviparis prosequentes.

XVII.

Attentè hæc omnia si quis observet partes productas, non modum producendi, monstrari videbit. Verum nimis est, quod de hac re supra diximus. In initio Dissertationis animus unicè erat, foetum inter formandum, non formatum, exhibere. Quæ ergo ulterius dicenda essent de Foetus nutritione, accretione, perfectione, expulsiōne &c. Cl. Needham in *Lib. de Formato Foetu*, eleganter adeo descripsit, ut pergendo, Iliada post Homerum scribere tentarem. Quod ad vulgarem partium in sanguineas & spermaticas distinctionem, ejus futilitas ex dictis constat. Quando animal incipiat vivere si quis petat; respondemus cum incipit movere, vel fermentari, & hoc est immediatè post fecundatum ovum. De Animæ autem corpori accessione, & ejus tempore, sc. in Foetu humano, nostri, hic loci & temporis, non est fori.

XIX.

„Jam tibi, Domine, quod vitam & vires hucusque largitus es,
 „quod studia & labores nostros hucusque perduxisti, gratias agimus
 „quantas possumus maximas. Dirigas, Domine, in Remediorum
 „investigatione, quæ nobis ipsis & aliis sint salutifera. Novimus
 „apud

„ apud Te, Domine, æterno & immutabili tuo consilio, numeratos
 „ esse ætatis nostræ Dies & Menses, ac præstitutos Vitæ Terminos,
 „ quos ultra aut citrà transcendere valeat nemo Mortalium. Sed
 „ novimus simul, eodem & simplici tuo actu constituta esse ad hosce
 „ fines media, à quibus excidere, haud magis quàm ab ipsis finibus
 „ possumus. Utaris ergo, benignissime Domine, famulorum tuo-
 „ rum indignissimo, ut instrumentum sit in manibus tuis ad opem
 „ succumbentibus præstandam. Benedic Studiis & Laboribus suis
 „ omnibus, ut tendant in Nominis tui decus & gloriam, ac restitu-
 „ tionem Ægrotantium salutarem, per & propter Filium tuum,
 „ Dominum nostrum, Jesum Christum. Amen.

F I N I S.

M A N T I S S A.

- I. **I** Neptus est Medicus, qui non est Philosophus: hoc autem non ob-
 stante, tutiorem & feliciorem esse praxin experientia & diligentis
 observationi, quàm fictis hypothesebus, superstructam & accommodatam,
 luculentissimè docent Cl. SYDENHAM & WILLISII collata opera.
- II. Medicus absque pietate in Republicâ non est tolerandus.
- III. Morbus nihil aliud est quàm, Naturæ conamen in Ægri salutem.
- IV. Sanguis sanguificat: imò in Fœtus formatione, Sanguis ante Hepar
 diu existit.
- V. Febris non rectè desinitur, Perturbata sanguinis mixtura.
- VI. Vulgatum Axioma, Universalia topicis præmittenda, sæpè falsum
 est.
- VII. Ephydrofis in Apoplexia est prognosticon lethale.
- VIII. In Paralyfi nunquam abest sensus, manente motu.
- IX. Sæpè sunt hilares Melancholici.
- X. Catalepsis non est morbus.
- XI. De Variolis ante Cl. SYDENHAM imperfectè scripserunt omnes.
- XII. Fortiora cathartica in Ictero non conducunt.
- XIII. Non datur signum Lumbricorum pathognomonicum, ne vel ipsi ver-
 mes excreti.
- XIV. Vera Uteri procidentia Anatomie repugnat: & in Hystericâ
 Passione ascendere, juxta vulgus, ridiculum.
- XV. Curas Magneticas è praxi Medicâ proscribimus.

D. JOHANNI WOOLLASTON,

*Artium Magistro & Philos. Doctori,
Dum Medicina Lauream in inchyta Academia Ulirajellina adipisceretur.*

Ἰντρος Φιλόσοφῳ ἰσόθεῳ. Hipp. De Elegant.



Te leves elegi : succingite tempora lauro :
Tempora sunt niveis candidiora tuis.
Scande triumphales io Britannia currus
Jungatur niveis currus eburnus equis.
Sparge rosas, plaudatque solum ; ferat æthera clamor,
Quasset & immotum vestra Camæna polum.

Ingenium cæleste suis velocius annis

Surgit, Apollineam quod tibi reddet opem.

Musa fave, Parnasse fluant Aganippidos undæ,

Et Paridis Superis fistula dulce canat.

Bacche pater vini propera, vinique repertor

Necte hederam, placidos inter habende Deos.

Pæon adest, primisque Chiron proficitur ab annis,

Et quod Galeni non potuere, potest.

Parcite Nafones artem narrare Melampi,

WOOLLASTON virtus contigit ante diem.

Parcite Thespiades heroum dicere gesta,

Quæ speciem fumi prætereuntis habent.

Cerne virum, columen Medicinæ, cerné JOHANNEM,

Cerne, quod haud cernit Græcia, cerne Virum.

Parvus erat, jam Clio senem, jam Musa Cleanthem

Dixerat : in cunis jam Jove dignus erat.

Sæpius arrisit tenero natura, Nicandrum

Credidit, in Medicis spes mea, dixit, erit.

Quid moror ingenium tibi præcox, uber, acutum,

Dum quæ non puero tractat agenda puer.

Dicite Grajugenæ talem genuistis Athenæ,

Fama Prytanæo contigit illa tuo.

Scilicet Hippocratem jactas, tollisque Platonem,

Et tibi Milesius quantus honore fuit!

Magna

Magna quidem, majora vide, WOOLLASTON utrumque

Continet : id nulli continuere simul.

Adde quod & Plato moveat fera bella Melampo,

Qualia nec Lybicus nota fuere feris.

Scilicet incertum Pæon, majorne Cleanthes ?

Quam bene ! pectoribu certat uterque tuis.

Vincit uterque tamen, quamvis quoque victus uterque,

Victoris titulos portat uterque sui.

Anglia doctorum mater fecunda virorum,

Artis Apollineæ gignere sueta viros.

Sæpius expertus mundus tua lumina dixit,

Deliciasque soli, deliciasque Poli.

En redit e Batavis felix Epidaurius oris,

Qui tibi præsidium, qui tibi tutor erit.

Nec secus ac Hector defendit mænia Trojæ,

Præda fuit Græcis Troja, cadente, Viris.

Discutit Iliades morborum, Lerna malorum

Pullulet & cunctis Hectoris instar erit.

Nec tamen hoc satis est, post fata Britannia noscet,

Qualis erat, magnâ parte superstes erit.

Anglia ter felix ! medicus tibi venit ab astris,

Anglis angelicas porriget ipse manus.

Vos quoque felices hunc quæ genuistis, Athenæ,

Gignere cum reliquæ non valuere parem.

I, propera Diomedis aves venere, JOHANNI

Mille dabunt plexus, oscula mille dabunt.

Oscula mille dabunt, tendit Britannia palmas,

Ecce parat summo reddere vota Jovi.

Rumpe moras, propera, patriæ succurre cadenti,

Gloria nunc Juvenum, deinde futura Senum.

HENRICUS SPOOR.

Art. Lib. Mag. & Philos. Doct.

Authori

supra v. *Auctori in Exercitationem suam* sup. sig. M

DE PRIMIS VITÆ STAMINIBUS

Carmen.



U^piter in terris Naturæ arcana recludi
 Vidit, & ad Superos talia dicta dedit,
 Ad Scythicam rupem divina imitauer aufum
 Alligat Artificem Dædala massa suum.
 Anglia majorem nunc Arte Promethea jactat,
 Qui nostrum ordiri & pandere gestit Opus;
 Ille lutum humanos solers formavit in artus,
 Nascendi huic primas fas aperire vias;
 Nec fabricam tanto tumidus molimine temnit,
 Sed texens VITÆ STAMINA PRIMA stupet;
 Ergo quo caput pede perget Apolline dextro,
 Et lentè Parcæ stamina nigra trahent.

Amico e paucis L. M. Q. P.

RICHARDUS MEAD.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ.

Ως ἤθροσαν εὐν γράφαντ' ἀγνώστα Παλαιῶσι
 Παῖδ', ἐπιθαμῆσας Φοῖβος ἔλεξε ταῖδε,
 Εὐγε βίς ἦσας τὰ πρῶτα τὰ τ' ὕστατ' ἀμυνον,
 Καὶ ἐμᾶς Ἰπποκράτης μείζονα δόξαν ἔχε:
 Αὐτὸς γὰρ ζῶντι νικῶν σπάνις ἦεν οὐ ἀδῆ,
 Τὲ βίον δ' ἀρχῆν σοὶ μόν' εἰδείξε Θεῶ.

P. & M.

Zegen-wensch, aan den E. Heer mijn Heer

JOHANNES WOOLLASTON,

Lib. Art. Mag. & Philos. Doctor.

Toen zijn Ed: na zeer geleerdelijk, scherpzinnig, en niet min ernsthaftig, in het openbaar, over den EERSTEN OORSPRONK DES LEVENS geredenkaveld te hebben, tot Doctor in de genees-kunde wierd gevorderd, binnen Utrecht den

1. December 1692.



L was ik in een hoek vergeten, en verschoven
 Ter plaatze, daar de zon zoo heet brand, als een oven,
 Op 't eertijds pragtig, nu vervallen Cormandel;
 Al scheen ik aan een siek te mijm'ren, en te quijnen;
 Al moest ik vlugten in de dorstigste woestijnen
 Van 't Rijk Arabien; nog zoude ik evenwel,

Schoon

Schoon ik de rijmery bykans hebbe afgeswooren, v
Als my 't gerugt van uw bevord'ring quam ter ooren, v
Ik zeg van u, dien ik voor herte-vriend erken, v
Van u, die te gelijk met my (1) gepromoveerd zijt, v
Van u, die door, en door gezouten, en geleerd zijt, v
Betoonen, wat ik aan uw vriendschap schuldig ben; v
Wiens wetten ik niet wil vermind'ren, of verbreken, v
Veel min, de plichten van beleefdheyd tegen-spreken, v
Wy zijn te naauw aan een verknogt door vriendschaps band; v
Wy hebben op een tijd, de Hooge stoel beklommen, v
Daar ik van 't Oosten, en haar Wond'ren, uyt dorst brommen, v
En gy van (2) Spoken toonde uw gauw, en vlug verstand, v
Rijs op dan loome geest, wilt uwen slaap verlaten; v
Wy moeten van mijn vriend, en van zijn deugden praten, v
Want zulx is yets, dat ik met lust doe, en met vreugd: v
Laar ons dan aanstonds (schoon ik weete, dat mijn zinnen v
Te swak zijn, om dit werk naar eysch te doen) beginnen, v
Heer WOOLLASTON, gy die het beste van uw jeugd v
Verleeten hebt, om yeel te leeren, veel te weeten; v
Die dikwils in 't gestoelt der wijzen zijt gezeeten, v
En daar met vrugt betoond de gaven van uw geest, v
Gy die verscheyde maal hebt (3) van de Ziel gesprooken, v
De laatste reys (4) van God; van Duyvels, en van Spoken v
Tot onderrigting van een yder, die het leest, v
Wien of de herrsens nu zo wel gebaakerd leggen, v
Dat hy met waarheyd, en met ernst zou kunnen zeggen, v
Of 't eerste beter was als 't laatste, of 't laatste als 't eerste? v
Zulx kan geen mensch, al was hy schraander in zijn oordeel, v
Want gy schreef nimmer yets, als strekkende tot voordeel v
En 't welk geprezen wierd, van yder om het zeerst, v
Steeds kreegd gy hand-geklap, en juygchen tot belooningh: v
Nu geeft ge ons op 't papier een duyd'lijke vertooningh v
Van 's LEVENS OORSPRONK in des moeders ingewand, v
Dat Leven 't welk ons hert doet roeren, en bewegen, v
Dat in den omloop van de zappen is gelegen, v
Tot dat men door de dood geholpen word van kant, v
*T is heerlijk voor een Arts te praten van het Leven, v
Zulx is bequaam om aan den zieken moed te geven, v
Zy haten zulken man, die van de dood verhaald: v
De dood is schriklijk, en vervaarlijk in zig zelve: v
Een Koning moet zo wel zijn Grafftee laten delven, v
Gelijk de minste slaaf, die op de molen maald. v
Gy toond een Christen u te zijn in alle deelen, v
Nooyt zietmen op uw tongh, of in uw zinnen speelen, v
Dan 't geen een Christen, als een Christen 't beste voegd; v
Al wat gy sprekt, of schrijft verstrekt tot nur, en leering: v
Als ik mijn oog slaaf op uw eerste redeneering v
Der Zielen, vinde ik veel 't geen mijne ziel vernoegd, v

(1) 22. Sep-
tembris 1691.

Publice Doctus
Philosophia

Oratio

habita in
templi majo-
ris Choro de

Secretariis.

(2) Oratio

habita in
templi majo-
ris Choro de

Secretariis.

(3) Disputa-
tiones de
ANIMA SE-
PARATA

variis tempo-
ribus veneti-
latis.

(4) Disputa-
tio Inangu-
ralis 14. Sep-
tembris 1691.

DE DEO.

't Welk my doed blijven vol verwondring opgeroogen;
 Sla ik met ernst op uw gesprek van God mijne oogen,
 Hoe dikwils ik het leze, ik werde nooit vermoeyd.
 Als vindende in dat werk genoeg naar mijn wenschen:
 Hore ik u spreken in den Dom voor duyzend menschen,
 't Is *Nector* wat'er uyt uw mond, en penne vloeyd.
 Geleerde *Philosooph*! ô puyk van 's Vaders Zoonen!
 In wiens doorkneedde breyn, veel groote gaven woonen,
 Gelukkig is de Vrouw, die u ter wereld bragt,
 Zy ziet uw Vader, en haar Man in u herleven,
 Zy ziet u op den top van heerlijkheyd verheven,
 Tot steunzel van haar zelfs, en roem van uw geslagt.
 O rijp, en groot verstand, vry meerder als uw Jaaren!
 O gy, die ernstig, en scherpzinnig in dees blaaren
 Beschreeven hebt; en ons naauwkeurighlyk vertoond,
 Hoe *kleyne* de ontwerpen van een mensch in 's Moeders schoot zijn!
 Zou die belooninge voor u dan al te groot zijn,
 Dat wederom uw kruyn wort met *Lauw'rier* gekroond?
 O neen: Uw deugd verdiend vry meer by vele menschen,
 Als zulke kranssen, die verwelk'ren, en verflenssen,
 Die zijn voor uw verstand, en kennis te geringh;
 Uw naam, hoe zeer de Nijd wil heek'len, bijten, ziften,
 Zal zijn onsterflijk door uw werken, en gefchriften,
 Zo lang men menschen vind in 's werelds ommekringh,
 Uw konst bestrijt de Dood in kranke Ledematen:
 Den Hemel wil u lang by ons beneden laten:
 Waar gy een mensch ziet, die benauwd is, ziek, of bang.
 Verstrekke uw komst tot heyl, en een voorspoedig teyken:
 Gy moet den ouderdom van tachtig Jaar bereyken:
 Lang leef de *Philosooph*, de *Doctor* leve lang:
 Hy leve lang, tot hulp, en troost van zieke luyden,
 Om haar te helpen door de kragt van zijne kruyden,
 Also hy boven vele in konst de kroone spand:
 Ter plaatze daar een mensch vol krankheyd hem bejegend,
 Zy alles wat hy doet, of laat, van God gezegend,
 Hier niet alleen, maar in 't gelukkig *Engeland*.
 De dood, die 't eynde is, en het slot-perk aller zaken
 Moet traaglyk met haar pijl ontrent zijn tente naken:
 En als zy komt, gelijk zy zeker koomen zal,
 Dan wensche ik, dat hy oud, en afgemat van jaaren
 Met *Engels* vleugelen, ten Hemel op magh vaaren,
 Genieten 't aanschijn Gods, die ALLES IS IN AL.

Individuo suo THESEO occidit
 D. H. A. V. A. R. T.
 M. D.